

EHDOTUS ERÄITÄ EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN VÄLISIÄ ELÄINTEN SIIRTOJA KOSKEVAN MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖN ASETUKSEN 328/2021 MUUTTAMISEKSI

Yleisperustelut

Ehdotuksen tavoitteet

Ehdotuksen tarkoituksena on säilyttää poikkeus, jolla Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa pysyvästi pidettävä rekisteröity hevonen saadaan siirtää Norjasta, Ruotsista tai Tanskasta Suomeen taikka Suomesta Norjaan, Ruotsiin tai Tanskaan ilman lainsäädännön edellyttämää eläinterveystodistusta, kun hevonen osallistuu kilpailuun, jalostusarvosteluun, jalostuskokeeseen tai muuhun vastaavan tapahtumaan ja palaa alkuperätopaikkaansa 10 päivän sisällä. Vastaava poikkeus on ollut maiden välillä voimassa vuosia ja sen merkitys on erityisen suuri raviurheiluelinkeinolle ja erityisesti Pohjois-Suomen alueen koko hevosialoudelle.

Toisen ehdotuksen tarkoituksena on sallia Norjassa pysyvästi pidettävien rekisteröityjen hevosten kuljettaminen Norjasta Suomeen alueen kautta muualle Norjaan ilman eläinterveystodistusta.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Nyt voimassa oleva asetus 328/2021 (muutokset 351/2021 ja 875/2021) on annettu eläintautilain 76/2021 nojalla. Asetuksen 6 §:n mukainen poikkeus perustuu eläinterveyssääntöön (EU 2016/429) sekä komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/688 69 artiklan edellytyksiin. Asetuksen antamisen jälkeen EU:n komissio kuitenkin kiinnitti huomiota siihen, ettei kyseinen poikkeus voi koskea vain erikseen nimettyjä jäsenvaltioita ja olla toisia jäsenvaltioita syrjivä. Asetusta ja sen perusteluita on siksi muutettava vastaamaan paremmin 69 artiklan tarkoitusta.

Delegoidun asetuksen 69 artikla edellyttää, että määränpäävaltio ilmoittaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille, millä ehdoilla se hyväksyy hevosia alueelleen ilman terveystodistusta. Lisäksi hevosten on täytettävä hevosten siirtoja toisiin jäsenvaltioihin koskevat eläinterveysvaatimukset ja erityisesti 22 artiklassa säädetyt erityiset eläinterveysvaatimukset hevosille. Kolmanneksi, hevosen alkuperäjäsenvaltion on ilmoitettava määränpääjäsenvaltiolle aikomuksestaan käyttää poikkeusta, minkä lisäksi hevonen on kyettävä jäljittämään koko matkan ajan.

Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan viranomaisten käymien neuvotteluiden jälkeen maat ovat ilmoittaneet EU:n komissiolle aikovansa ottaa komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/688 69 artiklan ehtojen mukaisen poikkeuksen käyttöönsä. Maat

hyväksyvät seuraavien edellytysten mukaiset hevosten siirrot alueelleen ilman terveystodistusta: Siirron syy on hevosen osallistuminen kilpailuun tai muuhun hevosalan tapahtumaan; hevonen palaa alkuperäpitopaikkaansa 10 päivän sisällä lähdöstä; hevonen tulee jäsenvaltiosta, jossa ei ole todettu viimeisen 36 kuukauden aikana hevoseläinten D-luokan eläntaudin tapauksia. D-luokan eläntaudit ovat sellaisia luetteloituja eläntauteja, joita valvotaan eläinten jäsenvaltioiden välisten siirtojen yhteydessä. Tautivapautta ei kuitenkaan edellytetä hevosen tarttuvan kohtutulehduksen (CEM) ja hevosen virusarteriitin (EVA) osalta, jotka ovat luetteloituja eläntauteja ainoastaan sukusolujen ja alkioiden siirtojen yhteydessä. Edellisten vaatimusten lisäksi hevonen on kyettävä jäljittämään koko matkan ajan. Komission ehdotuksen mukaisesti tähän käytetään omistajan tai muun hevosesta vastaavan henkilön Traces-järjestelmässä laatimaa kaupallista asiakirjaa (DOCOM).

Tautiriskien hallintaan tarkoitetut 6 §:n uudet siirtoehdot olisivat käytännössä samat kuin tällä hetkellä. Kaupallisen asiakirjan edellyttäminen olisi sen sijaan uusi vaatimus hevosten omistajille. Komissio tulee laatimaan tätä varten oman asiakirjapohjan Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan käyttöön. Uutta olisi myös se, että järjestelmään voisi halutessaan liittyä muitakin jäsenvaltioita, jos ne täyttävät eläntautivaatimukset ja ilmoittavat määränpäävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle aikomuksestaan käyttää poikkeusta. Vastaavasti esim. Suomi voisi pudota pois järjestelmästä, mikäli Suomessa todettaisiin hevoseläinten D-luokan eläntautia, kuten surra, näivetystauti, astumatauti ja Venezuelalainen hevosen viruksenkefalomyeliitti (VEE). Siitä seuraisi, että siirrot edellyttäisivät jatkossa aina eläinlääkärin antamaa eläinterveystodistusta.

Toisaalta on myös niin, että jatkossa hevosen omistaja ei tarvitsisi enää todistusta kilpailuun tai muuhun tapahtumaan ilmoittautumisesta eikä tapahtumaa valvovan eläinlääkärin antamaa osallistumistodistusta, kuten nyt voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää. Lisäksi kaupallinen asiakirja toimisi myös eläinterveyssäännösten 151 artiklan mukaisena hevosen omistajan ns. omana ilmoituksena, joten sellaista ei tarvittaisi enää erikseen.

Uusi 6 a § sallisi Norjassa pysyvästi pidettävän rekisteröidyn hevosen kuljettamisen Norjasta Suomeen alueen kautta muualle Norjaan ilman eläinterveystodistusta. Tämä poikkeus perustuisi eläinterveyssäännösten 139 artiklaan, joka koskee rajojen läheisyydessä tapahtuvaa toimintaa. Poikkeus olisi voimassa vain Utsjoen, Inarin, Muonion, Kittilän ja Enontekiön kuntien alueella. Norja on pyytänyt poikkeusta pitkien etäisyyksien vuoksi niin Suomelta kuin Ruotsilta. Suomessa kauttakulun ei nähdä lisäävän eläntautiriskiä, kun hevosesta vastuussa olevat tahot toimivat hevosen tunnistamista ja eläinterveyttä koskevien vaatimusten mukaisesti. Vastaavan tyyppinen toiminta on jo aiemmin sallittu hirvieläinten siirroissa asetuksen 7 §:n 2 momentissa.

Asian valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus
Aluehallintovirastot (6 kpl)
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Ruokavirasto
Suomen Eläinlääkäriliitto
Suomen Eläinlääkäripraktikot ry
Suomen Hippos ry
Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto
Suomen Ratsastajainliitto
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC

Lausuntojen perusteella...

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.9.2024.

Säännöskohtaiset perustelut

6 § *Poikkeus rekisteröityjen hevosten siirtoja koskevaan eläinterveyden todentamisen vaatimukseen.* Pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkennettaisiin, että hevosalan tapahtuma tarkoittaa kilpailua, jalostusarvostelua, jalostuskoetta ja muuta vastaavaa tapahtumaa. Nyt voimassa olevan asetuksen 2, 3 ja 4 kohta poistettaisiin tarpeettomina. Tilalle tulisi uusi 2 kohta, jossa edellytettäisiin, että hevosen mukana on toimijan tai hänen valtuuttamansa henkilön Traces-järjestelmään laatima kaupallinen asiakirja (DO-COM), jolla hevosen liikkeet kyetään jäljittämään. Kaupallinen asiakirja korvaisi nykyisten 2, 3 ja 4 kohdan vaatimukset, joiden perusteella hevonen jäljitetään. Kaupallinen asiakirja voisi olla hevosen mukana myös sähköisessä muodossa.

6 a § *Poikkeus rekisteröityjen hevosten kauttakulkua koskevaan eläinterveyden todentamisen vaatimukseen.* Pykälä on uusi. Siinä säädettäisiin ehdoista, joilla hevosia voisi siirtää Norjasta Suomen alueen kautta muualle Norjan alueelle ilman terveystodistusta. Hevosen lähtö tai määränpääpitopaikan tulisi sijaita Norjassa Finnmarkin, Tromssan tai Nordlandin läänissä. Hevosen kuljetus Suomen alueella tapahtuisi ainoastaan Utsjoen, Inarin, Muonion, Kittilän ja Enontekiön kuntien alueella ja kuljetuksen tulisi tapahtua yhtäjaksoisena kuljetuksena ilman, että hevonen pysähtyy Suomen alueella muuta kuin välttämätöntä lepoa tai ajoneuvon polttoainetäydennystä tai vastaavaa varten.